

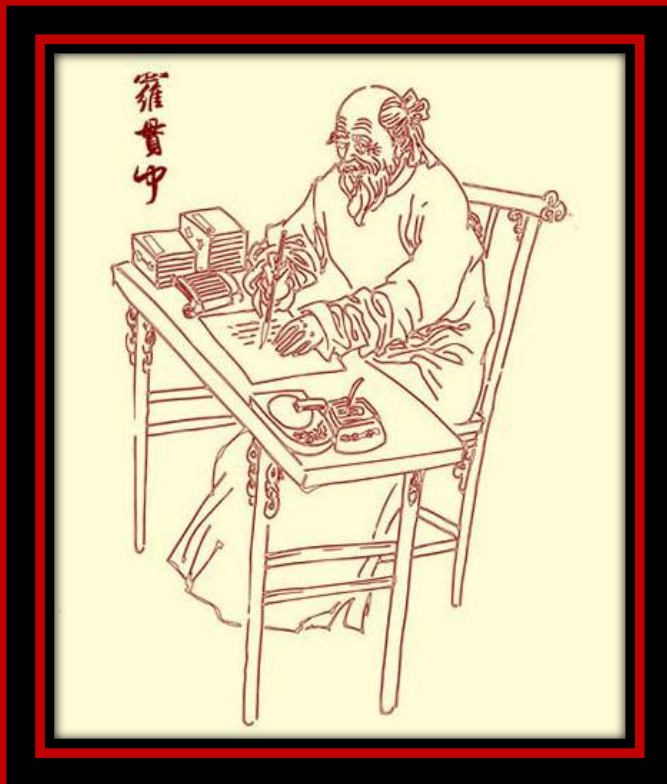

สามก๊ก ตอน กวนอุไปรับราชการกับโจโฉ
วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ภาษาไทยกับครูพี่ต๊ต
อาจารย์พีระเสก บริสุทธิ์บัวทิพย์

สามก๊ก เป็นวรรณกรรมจีนอิงประวัติศาสตร์ เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง จัดเป็นวรรณกรรมเพชรน้ำเอกของโลก เป็นมรดกทางปัญญาของปราชญ์ชาวตะวันออก แต่งขึ้นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๔ ยุคสมัยราชวงศ์หยวน บทประพันธ์โดยหลัว ก้วนจง แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยครั้งแรกโดยเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๔๕

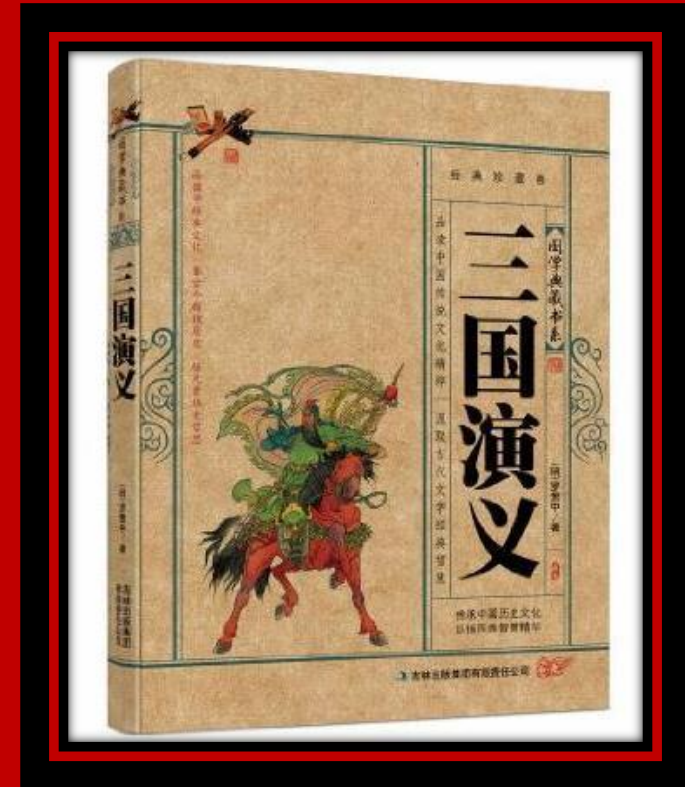
ผู้แต่ง

หลัวก้วนจง หรือ ล่อกวนตง เป็น
นักประพันธ์สมัยปลายราชวงศ์หยวน
(ราชวงศ์หงวน) ต่อต้นราชวงศ์หมิง
(ราชวงศ์เหม็ง) มีชีวิตอยู่ในช่วงปี
ค.ศ. ๑๓๓๐ - ๑๔๐๐ แต่มีประวัติบันทึกไว้
ไม่ชัดเจนนัก

ผู้แต่ง

กล่าวกันว่าหลัวก้วนจง เป็นศิษย์เอก
ของท่านซือไฉ่อาน ผู้แต่งนิยายเอกของจีน
เรื่องสุยหู่จ้วน หรือที่แปลเป็นไทยในชื่อ "ซ้อง
กั๋ง" นิยายอิงประวัติศาสตร์จีนที่หลัวก้วนจง
ประพันธ์มีหลายเรื่อง ได้แก่ ซานกว๋อทองสุก
ยี่ยนอี่, ซุยถั่ง, หงอโต้ว เป็นต้น

ผู้แต่ง

สามก๊กฉบับเดิมของหลัวก้วนจง มี ๒๔ ม้วน แต่งขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิง โดยอาศัยเหตุการณ์ที่ปรากฏในหนังสือซานกั๋วจื่อ (สามก๊กจี - ประวัติศาสตร์สามก๊ก) ของเฉินโซ่วที่ประพันธ์ขึ้นตั้งแต่สมัยราชวงศ์จิ้นตะวันตก และจากหนังสือนิทานเรื่องสามก๊กที่บ้านทีก เรื่องราวเกี่ยวกับสามก๊กในสมัยราชวงศ์ซ่ง (ราชวงศ์ซ้อง) และราชวงศ์หยวน (ราชวงศ์หงวน) เช่น ซานกั๋วจื่อผิงฮว่า มาเป็นโครงเรื่องในการประพันธ์ และ แต่งเติมจินตนาการของตนในเกิดความสนุกมากขึ้น

ผู้แปล

เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เกิดในสมัย
กรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ในแผ่นดินสมเด็จพระ
พระเจ้าบรมโกศ และถึงอสัญกรรมเมื่อปี
พ.ศ.๒๓๔๘ ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้า กรุง
ธนบุรี ได้รับราชการเป็นหลวงสรวิชิต

ผู้แปล

ในสมัยรัชกาลที่ ๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นพระยาพิพัฒน์โกษาและเป็นเจ้าพระยาพระคลัง เจ้าพระยาพระคลัง (หน) มีความสามารถด้านการประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองงานประพันธ์ ที่สำคัญ ได้แก่ ราชธิดาสามก๊ก ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก (กัณฑ์กุมารและกัณฑ์มัทรี) บทมโหรีเรื่องกากี ลิลิตเพชรมงกุฎ และอิเหนาคำฉันท์

ที่มาของเรื่อง

จดหมายเหตุเรื่อง สามก๊ก เรียกว่า “สามก๊กจี” ต้นฉิว เป็นผู้บันทึก ในสมัยราชวงศ์จิ้น (ปลายพุทธศตวรรษที่ ๙) แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ เรื่อง คือ จดหมายเหตุก๊วกวุย (วุยก๊ก) จดหมายเหตุก๊วกจ๊ก (ก๊กถ๊ก) จดหมายเหตุก๊วกง่อ (ง่อก๊ก)

ที่มาของเรื่อง

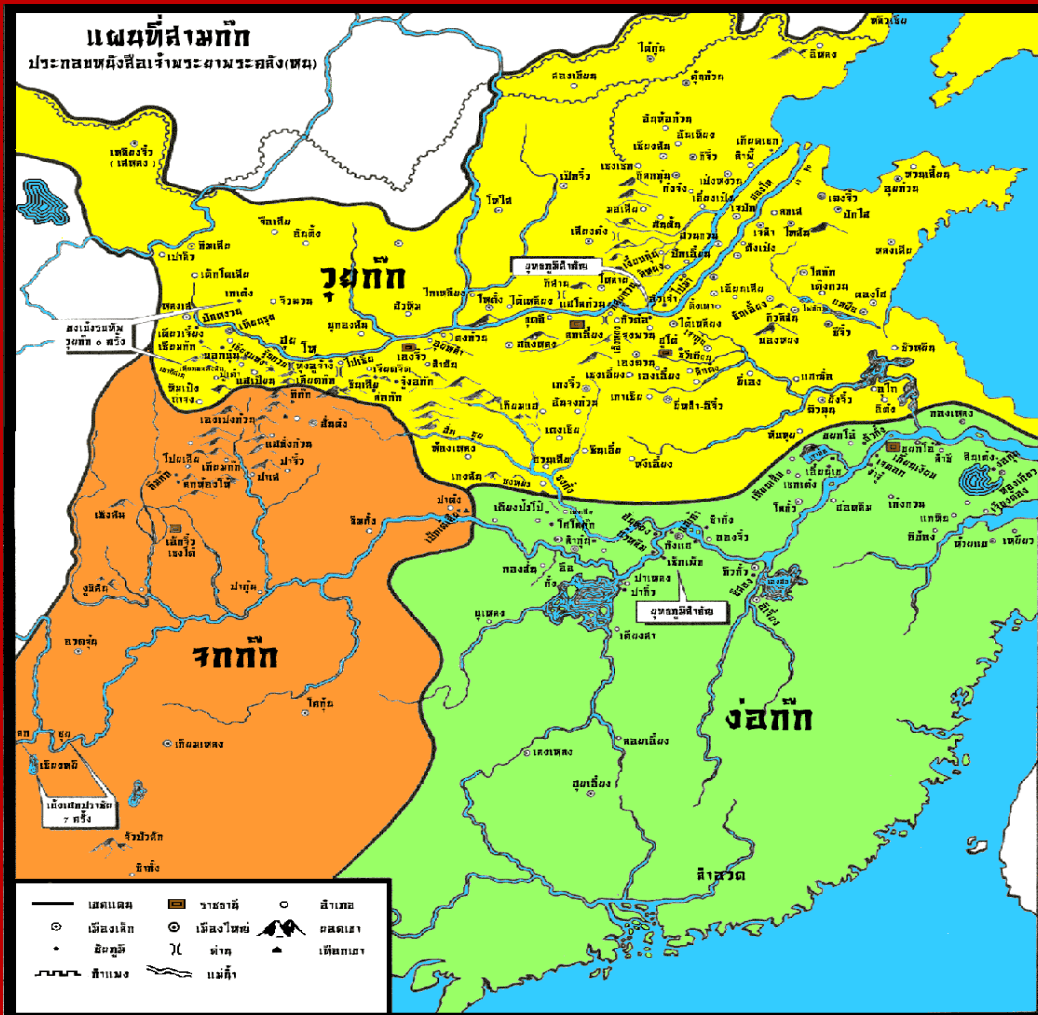
ต่อมาในต้นราชวงศ์เหม็ง (ต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๑) หลอกว๋าน จง (ล่อกวนตง) ได้นำเอาจดหมายเหตุของตัวชีว มาแต่งให้สนุกสนาน เรียกว่า “สามก๊กจีทงซกเอี้ยนหัง” หมายความว่า จดหมายเหตุสามก๊ก สำหรับ สามัญชน เริ่มเหตุการณ์ตั้งแต่รัชกาล พระเจ้าเลนเต้ ไปจนถึง รัชกาล พระเจ้าจิ้นบูเต้สุมาเอี้ยน

ที่มาของเรื่อง

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มีพระราชดำรัสสั่งให้แปลพงศาวดารจีนเป็นภาษาไทย ๒ เรื่อง คือ ไซฮั่น และ สามก๊ก (พ.ศ.๒๓๔๕) เดิมเป็นหนังสือจำนวน ๙๕ เล่มสมุดไทย เมื่อนำมาพิมพ์มีจำนวน ๔ เล่ม สมุดฝรั่ง จำนวนที่นำมาพิมพ์ครั้งแรกที่โรงพิมพ์หมอบรัดเลย์ มิชชันนารีอเมริกัน เป็นจำนวนที่ได้สอบกับต้นฉบับของ สมเด็จเจ้าพระยามหาศรีสุริยวงศ์ และพิมพ์ออกจำหน่ายเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๔๐๘ ในสมัยรัชกาลที่ ๔

ความรู้ประกอบเรื่อง

๑. เรื่องสามก๊กเป็นเรื่องที่แผ่นดินจีนแบ่งออกเป็น สามก๊ก ใหญ่ๆ นับตั้งแต่สมัยพระเจ้าเลนเต้กษัตริย์ราชวงศ์ฮั่น ครองราชย์ สมบัติ เมื่อ พ.ศ.๗๑๑ พระเจ้าเลนเต้เป็นกษัตริย์ที่ปกครอง บ้านเมืองด้วยความอ่อนแอ บ้านเมืองเกิดวิกฤตจลาจล แผ่นดินจีน จึงแยกเป็นสามก๊กดังนี้

- โจโฉ ราชวงศ์วุย (วุยก๊ก)
อยู่เมืองหลวง
- เล่าปี่ ราชวงศ์ฮั่น (จ๊กก๊ก)
อยู่เมืองเสฉวน
- ซุนกวน ราชวงศ์ง่อก๊ก (ง่อก๊ก)
อยู่เมืองวังต๋ง

ความรู้ประกอบเรื่อง

โจโฉ ราชวงศ์วุย (วุยก๊ก) อยู่เมืองหลวง
โจโฉ เป็นลูกของชนที่นามว่าโจโก๊ เป็น
คนมีสติปัญญามาก มีไหวพริบ แต่เป็นคนขี
ระแวง โจโฉได้รับราชการตั้งแต่วัยหนุ่มค่อยๆ
ขยับตำแหน่งขึ้นไปเรื่อยๆตามผลงานของตัวเอง

ความรู้ประกอบเรื่อง

จนกระทั่งเหตุการณ์ตั้งโต๊ะเข้าเมืองหลวง โจโฉได้มีบทบาทในการอาสาเป็นผู้ลอบสังหารตั้งโต๊ะ และรวบรวมกองทัพ ๑๘ หัวเมืองปราบตั้งโต๊ะ ภายหลังได้เป็นถึงวุยอ๋องในสมัยราชวงศ์ฮั่น โจโฉได้รวบรวมแผ่นดินทางภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตกให้เป็นเอกภาพขึ้นอยู่ภายใต้อำนาจของราชสำนัก

ความรู้ประกอบเรื่อง

เล่าปี่ ราชวงศ์ฮั่น (จ๊กก๊ก) อยู่เมืองเสฉวน
เล่าปี่ เป็นเชื้อพระวงศ์ฮั่น บ้านเดิมอยู่
เมืองตุนกวน เคยเป็นคนยากจนมาก่อน มีอาชีพ
ทอเสื้อผ้าแต่มีเลือดเนื้อเชื้อไขของราชวงศ์ฮั่น
นิสัยดี น่าใจอารี นอบน้อมถ่อมตน มีคนรักใคร่
มาก

ความรู้ประกอบเรื่อง

เมื่อปราบโจรโพกผ้าเหลืองมีคนดีหลายคนมาเป็นพวก ได้แก่ กวนอู เตียวหุย เพื่อนร่วมน้ำสาบานเป็นพี่น้องกัน จูล่ง ผู้มีความสามารถในเชิงทวน เป็นแม่ทัพสำคัญของเล่าปี่ (เปรียบได้กับแขนซ้ายของพระเจ้าเล่าเลี้ยนบุตรของเล่าปี่) เล่าปี่ทำศึกชนะบ่อยครั้ง แต่ก็ไม่สามารถครองเมือง ได้ถาวร ต้องเสียเมืองเสมอ ภายหลังได้ขงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษา จนได้ขึ้นเป็นฮ่องเต้แห่งอาณาจักรจ๊กฮั่น ครอบคลุมพื้นที่เสฉวนและเกงจิ๋วตอนใต้ได้อย่างสมบูรณ์

ความรู้ประกอบเรื่อง

ซุนกวน ราชวงศ์ง่อก๊ก อยู่เมือง
วังต๋ง

ซุนกวน เป็นลูกคนที่สองของซุนเกี้ยน
ภายหลังได้ขึ้นเป็นฮ่องเต้แห่งง่อก๊ก มี
สติปัญญาดี รู้จักใช้คนและไว้วางใจผู้มีฝีมือ
แต่ขาดความมั่นใจในช่วงต้นของการปกครอง

ความรู้ประกอบเรื่อง

เมื่อครั้งออกรบศึกผาแดง ชุนกวนได้ใช้ความพยายามในการ
ยุติปัญหาภายในระหว่างแม่ทัพและขุนนางฝ่ายพลเรือนในหัวข้อ รู้
ต่อหรือยอมแพ้แก่ฝ่ายโจโฉ ด้วยการใช้อาณัติสิทธิ์ฟันลงไปที่หัว
โต๊ะทำให้ขุนนางทั้งปวงยำเกรงและเชื่อฟังนับแต่นั้นมา

ความรู้ประกอบเรื่อง

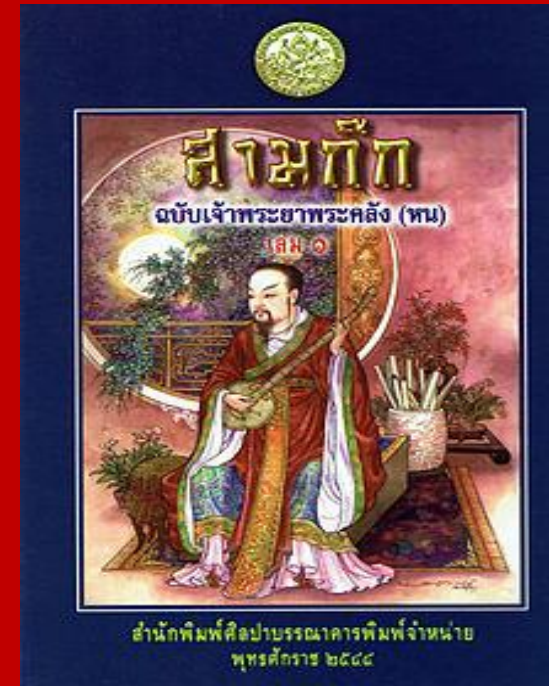
๒. เรื่องสามก๊กเป็นวรรณกรรมประเภทนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ คือมีเค้าเรื่องเดิมมาจากเหตุการณ์ และตัวละครที่มีชีวิตจริงในประวัติศาสตร์ แล้วมีการแต่งเติมให้พิสดารขึ้น ในที่สุดมีนักเขียนฝีมือดี เรียบเรียง ให้เป็นวรรณกรรมที่สำนวนภาษาดี จึงมีคนติดตามแล้วแพร่หลายกันไปในกลุ่มผู้อ่าน

ความรู้ประกอบเรื่อง

๓. หนังสือเรื่องสามก๊ก นักวรรณคดีไทยถือเป็นคู่กันกับหนังสือราชาธิราช แต่ผิดกันที่เรื่องสามก๊กกนั้น ชนชาวจีนรับว่าเป็นเรื่องแต่ง แต่เรื่องราชาธิราชชาวรามัญถือว่าเป็นพงศาวดารมอญ หนังสือสองเรื่องนี้ มีคุณสมบัติเหมือนกันคือ เป็นหนังสือที่มีสำนวนร้อยแก้วดีเสมอกัน คือ ดีในทางบรรยายและในการดำเนินเรื่อง การผูกบทสนทนา กลอุบายในการทำศึกทำให้เนื้อเรื่องสนุกสนานชวนติดตาม

ความรู้ประกอบเรื่อง

๔. ศิลปะในการประพันธ์เรื่องสามก๊ก
อยู่ที่การดำเนินเรื่องให้ผู้อ่านตื่นเต้นไปกับ
เหตุการณ์อีกทั้งวิธีแสดงถึงลักษณะตัวละคร
ใช้ถ้อยคำที่กล่าวถึงพฤติกรรมของตัวละคร
ภาษาที่ใช้ ล้วน กระชับรัด เข้าใจง่าย แฝงคติ
ธรรม ในการดำเนินชีวิต

ความรู้ประกอบเรื่อง

๕. ลำนวนร้อยแก้วของหนังสือเรื่องสามก๊กและเรื่องราชาธิราช ได้มีผู้ถือเป็นแบบฉบับในการเรียบเรียงแปลจากนิยายจีนต่อมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๗ ต่อมาจึงมีผู้แปลเปลี่ยนลำนวนไปดังที่เห็นในปัจจุบัน

๖. วรรณคดีสโมสรในสมัยระบอบาทสมเด็จพะมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ยกย่องให้เรื่องสามก๊กเป็นยอดของความเรียงนิทาน

เรื่องย่อ สามก๊ก

เรื่องสามก๊ก เป็นเรื่องตอนที่แผ่นดินจีนแบ่งแยกออกเป็นสามก๊กใหญ่ๆ นับตั้งแต่ สมัยพระเจ้าเลนเต้ กษัตริย์ราชวงศ์ฮั่นครองราชเมื่อ พ.ศ. ๗๑๑ พระเจ้าเลนเต้เป็นกษัตริย์ที่ อ่อนแอ ไม่สนใจพระทัยที่จะบริหารบ้านเมือง มัวแต่แสวงหาความสุขสำราญส่วนพระองค์ ปล่อยให้ชั้นที่ทั้ง๑๐ ว่าราชการตามความพอใจ จนขุนนางและประชาชนได้รับความเดือดร้อนไปทั่ว

เรื่องย่อ สามก๊ก

พระเจ้าเลนเต้มีโอรส ๒ พระองค์ต่างชนนีกัน จึงเป็นเหตุให้เกิดความยุ่งยากในการสืบราชสมบัติ ครั้นพระเจ้าเลนเต้สิ้นพระชนม์ โอรสองค์ใหญ่คือหองจูเปียน ซึ่งขณะนั้นยังทรงพระเยาว์อยู่ได้ครองราชย์เป็นกษัตริย์องค์ต่อมา โดยมีนางโฮเฮาพระมารดาเป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน แต่ในราชสำนักก็ยังวุ่นวายจากพวกขุนที่ทั้ง ๑๐ อยู่ โฮจิ้นพี่ชายของนางโฮเฮาจึงเชิญตั้งโต๊ะมาช่วยกำจัดพวกขุนที่

เรื่องย่อ สามก๊ก

เมื่อเหตุการณ์เรียบร้อยเป็นปกติแล้ว ตังโถ้ะก็ยึดอำนาจถอดถอนหองจูเปียงออก โดยให้เอาสุราผสมยาพิษกรอกจนสิ้นพระชนม์ จากนั้นก็สถาปนาหองจูเหียบขึ้นเป็นกษัตริย์ มีพระนามว่า พระเจ้าเหียนเต้ แล้วตังโถ้ะก็ตั้งตนเป็นพระมหาอุปราช มีฐานะเป็นบิดาบุญธรรม ของพระเจ้าเหียนเต้ ถืออำนาจบาทใหญ่กระทำการทุจริต พวกขุนนางทั้งหลายจึงคิดที่จะกำจัดตังโถ้ะ แต่ก็ไม่สำเร็จ

เรื่องย่อ สามก๊ก

จนอ๋องอ้วนได้วางแผนส่งนาง
เตียวเลี้ยว ซึ่งเป็นบุตรสาวบุญธรรม
ไปเป็นภรรยาตั้งโต๊ะ ให้นางใช้อุบาย
และมารยาทหญิง ทำให้ตั้งโต๊ะติดใจ
กับลิโป้ผู้เป็นทหารเอก จนกระทั่งลิโป้
ฆ่าตั้งโต๊ะตาย

เรื่องย่อ สามก๊ก

แต่ฮ่องฮุ้นก็ไม่สามารถจัดการบ้านเมืองให้เรียบร้อยได้ ในที่สุดฮ่องฮุ้นก็ถูกลิดูยกับกุกกีพรรคพวกของตั้งโตะฆ่า แล้วลิดูยกับกุกกีก็บังคับพระเจ้าเหียนเต้ให้อยู่ใต้อำนาจ มีอำนาจสิทธิ์ขาดในการบริหารบ้านเมือง พระเจ้าเหียนเต้คับแค้นใจมาก จึงมีรับสั่ง เรียกโจโฉมาช่วยกำจัด ลิดูย กุกกี และพรรคพวก โจโฉยึดอำนาจในเมืองหลวงไว้ได้

พระเจ้าเหี้ยนเต้

เรื่องย่อ สามก๊ก

โจโฉกำเริบ ตั้งตนเองเป็นมหาอุปราช
ควบคุมพระเจ้าเหี้ยนเต้ให้อยู่ใต้อำนาจ ช่ม
เหงพวกขุนนางที่สุจริตและ เหล่าราษฎร
พระเจ้าเหี้ยนเต้จึงใช้พระโลหิตเขียนหนังสือ
ลับ ไปขอร้องให้ขุนนางที่จงรักภักดีช่วย
กำจัดโจโฉ แต่ถูกโจโฉจับได้

เรื่องย่อ สามก๊ก

ขุนนางเหล่านั้นก็ถูกฆ่าตายหมด แม้แต่นางฮกเฮาพระมเหสีของ พระองค์ก็ถูกจับไปฆ่าเช่นกัน พวกเจ้าเมืองต่างๆได้ทราบพฤติการณ์อันเลวทรามของโจโฉ ก็ไม่พอใจ คิดจะช่วยเหลือพระเจ้าเหี้ยนเต้ จึงพากันกระด้างกระเดื่องขึ้น โจโฉก็ให้จัดกองทัพไปปราบปราม สงครามจึงเกิดขึ้น โจโฉสามารถปราบเมืองต่างๆ ได้สำเร็จ แต่ไม่อาจปราบเล่าปี่เจ้าเมืองเสฉวนได้ และซุนกวนเจ้าเมืองกังตั๋งได้

เรื่องย่อ สามก๊ก

เล่าปี่เป็นเชื้อสายพระราชวงศ์ฮั่น แต่ยากจนอนาถา ได้คนมีฝีมือไว้เป็นทหารหลายคน แต่มีกำลังไพร่พลน้อย ต้องคอยหลบหนีฝ่ายศัตรูอยู่เสมอ จนกระทั่งได้ขงเบ้งมาเป็น ที่ปรึกษา จึงสามารถตั้งตนเป็นเจ้าเมืองเสฉวนได้ส่วนซุนกวน เป็นเจ้าเมืองกั๋งตั้งโดยการสืบทอด เป็นคนดีมีศีลธรรม ปกครองบ้านเมืองด้วยความเป็นธรรม จึงมีคนเคารพนับถือเข้ามาเป็นพวกมากมาย

เรื่องย่อ สามก๊ก

เมื่อโจโฉตาย โจผีบุตรชายของโจโฉครองตำแหน่งมหาอุปราชแทน แล้วต่อมาก็ยกบฏ ปลดพระเจ้าเหี้ยนเต้ออกจากบัลลังก์ แล้วสถาปนาตนเองขึ้นเป็นกษัตริย์ มีพระนามว่าพระเจ้า อ้วนโซ่ ตั้งราชวงศ์ขึ้นใหม่ คือ ราชวงศ์วุย เล่าปี่ถือว่าตนเองเป็นเชื้อสายราชวงศ์ฮั่น ไม่ยอมรับ พระเจ้าโจผีเป็นกษัตริย์ จึงตั้งตัวเองเป็นกษัตริย์สืบราชวงศ์ฮั่น ใช้เมืองเสฉวนเป็นราชธานี

เรื่องย่อ สามก๊ก

ซุนกวนก็ไม่ยอมขึ้นกับพระเจ้าโจผีหรือเล่าปี่ ก็ตั้งตัวเป็นกษัตริย์บ้าง มีเมืองกั๋งตั้งเป็นราชธานี

ประเทศจีนขณะนั้น จึงแยกเป็น ๓ อาณาจักร หรือเรียกว่า สามก๊ก อาณาจักร ของเล่าปี่ เรียกว่า "จ๊กก๊ก" อาณาจักรของพระเจ้าซุนกวน เรียกว่า "ง่อก๊ก" และอาณาจักรของพระเจ้าโจผี เรียกว่า "วุยก๊ก"

เรื่องย่อ สามก๊ก

ต่อมาเมื่อพระเจ้าเล่าปี่ พระเจ้าซุนกวน และพระเจ้าโจผี
สิ้นพระชนม์แล้ว เชื้อสาย ที่สืบราชสมบัติต่อมาก็อ่อนแอลง สุม่าเจียว
ซึ่งเป็นมหาอุปราชของวุยก๊กสามารถจับตัวพระเจ้า เล่าเสี้ยนมาเป็น
เชลยได้ จึงรวมอาณาจักรจ๊กก๊กเข้ากับวุยก๊กได้

เรื่องย่อ สามก๊ก

พอสุมาเจียวตายแล้ว สุมาเอี้ยน ผู้เป็นบุตรชายสืบตำแหน่งแทน และได้ชิงราชสมบัติของวุยก๊กจากพระเจ้าโจฮวน แล้วตั้งตนเองเป็นกษัตริย์ ตั้งราชวงศ์ใหม่ขึ้น เรียกว่า ราชวงศ์จิ้น พระเจ้าสุมาเอี้ยนสามารถปราบพระเจ้า ชุนโฮแห่งง่อก๊กให้ยอมสวามิภักดิ์ได้ แผ่นดินจีนทั้ง ๓ อาณาจักรก็รวมกันเป็นอาณาจักรเดียว เรียกว่า เมืองไต้จิ้น สงครามที่ดำเนินมานานก็สงบลงอย่างเด็ดขาด